



Regelui Carol buteliile rămase dela prânz. Numai Clio a rămas datoare, neluând notă, ori de sănătatea Tarului și a Regelui Carol avut-a ceva câștig din aceasta? Nu au rămas însă datori demonștrânți, căci pe masă vin gratis se afla (murt az asztalon pótyabor vala).

Și astfel fiind experiența generală, se nu punem preț prea de tot mare pe toatele dela Arad, ci se așteptăm mai întâi faptele. Până acum vorba e numai despre aceea, că dl episcop Goldiş se dă de patriot bun și că Stefan Tisza ar dori, ca toți Românii din Ungaria să fie astfel. În mâinile dlui Stefan Tisza — din norocire — nu se află nici o putere, dar conducerei dlui Goldiş este încredințat poporul unei întregi diecese. La el cuvintelor poate să urmeze și fapte. Ba se vestea că maghiarii va aștepta curioasă faptele acestora.

Primul pas întru a trezi sentimente frățești, e să fim sinceri. Sinceri trebuie să fim noi, Maghiarii, și sinceri trebuie să fie ei, Românii. Până acum această sinceritate s'a manifestat reciproc numai în faptul, că ne-am isbit în capete acusele (egymás fejéhez vagdosduk vadjainkat), nepreterând, firește, nici exagerările. Am spus unii despre alții toate relele și toate imposibilitățile. Greșilele proprii însă nu și-le-a mărturisit nici o parte. Ba se vestea că fiind mai pe sus de orice-ce greșală.

Românii nici că făceau altcum amintire despre Maghiari, decât ca despre infractori, cari li-au ocupat frumoasa patrie strămoșească și acum voesc să despoaie de limbă, de naționalitate și de credință pe urmașii lor. Ear' noi în fiecare care se mărturisea Român, adușcam câte un Horia, Cloșca ori Iancu și Axente.

În punctul acela nici noi Maghiarii n'am avut puterea, ca în judecarea lucrurilor oribile (istentelenség) dela 1848 să luăm în considerare împrejurările atenuante. Cum au fost, de pildă, instigările camarilei din Viena, gradul infim de pricepere al poporului, timpurile turburate, ori faptul, că trupele lui Hatvani în decursul pertractărilor de pace au pus în foc și fer pe Românii.

Și mai puțin am luat în considerare faptul, că în anii cesti mai din urmă miseria masselor fără avere s'a mărit în chip înspăimântător. S'a mărit pretutindenea în țeară, nu numai acolo, unde locuiesc naționalități, dar și natural că fiecare ținut își simte numai ale sale necăzuri. Ținuturile ungurești se aruncă în brațele socialismului, și pentru necăzurile lor înjură pe domni. Românii însă, pentru miseria sa, înjură pe Ungurii, căci în a lui mână se află doar' puterea.

Și mai pe sus de toate nu am avut curajul să mărturisim, că de necăzurile Românilor nu ne-am interesat de loc; cu plânsurile lor i-am respins, rugămintele lor întru nimic le-am luat, ba le-am și amărât viața ici și colo.

Vă spun un sat, se chiamă Neagra. Ar pută să fie tot așa de vestit, cum e Mocea. Cu câțiva ani mai înainte atacaseră acolo pe pădurarii statului ungur. Li impresuraseră noaptea, la atac luase parte satul întreg. S'a dus vestea, că ucid pe Unguri și fără de exortă militară nici ziua nu voia să ese la fața locului nimenea. Am mers deci să mă conving despre starea lucrului. Trăsura mi-am lăsat-o în sat, a mână cu

un bastonaș de preumblare am plecat la pădure, am stat de vorbă cu oamenii — cu cei cari știau ungurește — și nu mi-a făcut nimenea nimic. Și am aflat lucruri de sânge revoltătoare.

Poporul satului acelaia deja de veacuri de ani trăia din economia de vite și din industria de lemn. Locuitorii sunt sirgincioși, fac ciubere, doțițe, vasuri de lemn și le duc să le vândă lume depărtată.

Erarul li-a luat pășunatul și i-a oprit și din pădurea comună. Nu puteau căpăta lemne nici pe bani chiar. Trebuiau ori să moară de foame, ori să fure lemnele. Au furat deci. Și oamenii erarului nu au citat înaintea judelei pe cei luați în prepus, ci au isprăvit cu ei după modelul dela Mocea. I-au legat fedeleș, i-au spânzurat de picioare, le ardeau tălpile la foc încețitor, întocmai ca în Comorn. Numai cât au mai amplificat procedura. În ger de 10 grade au desbrăcat pe delincuentul și cu patul puștel i-au mai făcut să-i părăie și coastele.

Omul din Mocea, de va ave cumva noroc, își va căpăta dreptatea înaintea legii. Dacă nu și-o capătă, înjură asupra domnilor, fiindcă, după a sa părere, sunt mișei. Cel din Neagra nici nu mai merge să se plângă, ci înjură asupra Ungurilor, cari după a sa părere, sunt cauza tuturor necăzurilor sale. Și vestea acestor fel de casuri se răspândește în grabă, se află apoi agitatori, cari s'o înflorișe.

Eată, haid' să ne spunem unii altora sinceritățile de felul acesta, dar' să ni-le spunem și nouă înșine. Spună Românii cinstiți poporului lor să ne dea ascultare agitatorilor, cari își capătă banii dela Liga din România. Căci aceia nu se lasă de munca lor cât timp le umblă plata.

Și facă a se sfârși și dincolo, peste Carpați instigarea Românilor din Ungaria. Atunci doar' ne vom pute înțelege. Atunci vom pute apoi să meditam asupra celor zise de Stefan Tisza, că Românii și Maghiarii sunt avisați unul la altul. Formează însă în mijlocul oceanului slavice și oceanul spală deoptrivă țărmurii ambelor insule. Cu puteri unite vom pute mai ușor clădi zidurile de apărare.

Românul nostru e blând de fire și-l poți ușor conduce. De aceea'l seduc ușor agitatorii.

Un mare pas am făcut deja întru înfrânarea agitatorilor, când am statorit minimul salariului preoților. Un mare pas trebuie să facă și românimea, dacă voeste să conțene la noi și la prietenia noastră.

Culturei române nu voeste la noi nimenea să-i facă vr'un rău. Gavril Bethlen a dispus să se traducă în românește biblia, preotul maghiar Lazar a creat sistemul limbei române literare. De noi n'au ce să se teamă. Noi numai iubire de patrie pretindem dela cei-ce locuiesc în țeara aceasta. De dovezi despre aceasta și vedă-vor, că n'au prieten mai sincer decât pe Maghiar.

## De pe la noi.

— Dela raportorii nostri. —

Poeni, 5 August n. — În noaptea spre 4 August a fost mare foc în pădurile contelui Bánffy. Au ars cam 5000 metri lemne tăiate de ale arendatorului Mandel.

În 5 August mare ceartă în sinagoga din Poeni, între Jidanii ortodoxi și cei moderni. Ortodoxii vreau să fie observate cu strictețe rugăciunile așa cum sînt ele rămase dela părinți, Evreii cei mai noi însă vreau să le modernizeze și să se roage mai puțin. De aci cearta și — păruiala.

Pedecă.

Remetea-Luncă, 5 August n. — În seara de 4 August un necunoscut a puscat prin fereastră asupra notarului Gyermek Milan, — care se spăla, venind dela arie, — și l'a nimerit în spate. Notarul se luptă cu moartea. S'a purtat rău cu oamenii, spriginit fiind de protopretorul cercului, în toate acțiunile sale contrare intereselor poporului.

Gurghiu, 4 August n. — Tîrgul de țeară al Reghinului, dela care un corn de țeară aștepta să facă rînd de bani, s'a început în 2 August a. c., dar' prin ordin mai înalt tîrgul de vi' cornute, porci și oi a fost oprit din gură, boalelor de vite. Astfel s'ermanioșămeni cari au de solvit datorii private nu s'au putut ajuta nimic.

Seceratul a scos pe mulți înși din grilele traiului. Au apucat oamenii la grâu nou, prin ce s'au mîntuit de a mai cumpăra grăunțele pentru traiul zilei. Sînt veseli și sănătoși Românașii noștri, căci au acum totul ce le trebuie de rîndul traiului. Dar' cât va dura aceasta?

## Alegerea din Sebeș.

Sebeșul-săsesc, în 30 Iulie 1899.

Primim dela clubul român din Sebeșul-săsesc următorul comunicat:

Din incidentul alegerii de deputat dietal, în cercul nostru Sebeșul-săsesc, din ziua de 31 Iulie c., s'a desvîlț în toată golăteala, că în Ungaria și sub Széll e tot era Tisza-Bánffy, că lege, drept și dreptate sînt vorbe goale.

Széll a voit ca în Sebeș să fie ales de deputat Jidovul Vészi alias Weisz, și bunii, înțelepții și blânzii noștri Sași au ascultat de poruncă. Vîzînd această umilire, redacțiunea Tageblatt-ului din Sibiu, în nrul 7782, îi înfruntă aspru și îi provoacă că pentru a-și spăla această rușine să abstea dela candidarea lui Vészi, care până ieri era cel mai mare șovinist, cel mai mare dușman și batjocoritor al naționalităților nemaghiare din Ungaria. Ba chiar în zilele din urmă îi batjocorise rău chiar pe Sași și indeosebi pe primarul Sibiului.

Aflatu-s'au firește și în Sebeș, unii Sași, în cari ferbea sângele de necaz și de rușine, însă aceștia — verzii — nu au cutezat să pună contra-candidat.

Dar' ce se vezi, pe cine pun vina frații Sași, că sînt siliți să aleagă pe Jidovul Vészi? Pe Români!

Și adecă, președintele clubului săsesc de aici, parochul Andreas Heitz, în nrul dela 26 Iulie al Tageblatt-ului, din Sibiu, pentru a apăra pașul lor de joi și radical și ca să-și ascundă interesele lui personale despre cari se vorbește publice în Sebeș, pune vina pe

noi pe Români, și fără de ai fi dat noi vre-o ansă, vre-un motiv cât de mic, să apucă de noi și ne trage o ocară, ca-și-cînd noi am fi aici numai o turmă de vagabunzi sau de sîlbatici. Spune între altele, că Sașii din Sebeș au trebuit și trebuie să țină necondiționat cont de ori-ce voință a regimului, fiindcă numai așa pot sta la conducerea orașului nostru, căci altcum vin ear' Români la putere, și atunci ei — Sașii — sînt morți, a apus lumina, dreptul și legea. Eată din cuvînt în cuvînt un pasaj: »Eliberarea orașului lor din mîna unei bande desfrîinate și imbuirate de victorii; asigurarea funcționarilor lor de venituri fără pîne; reintroducerea moralității și a ordinii cuvințioase pe strade; reintroducerea dreptului și a legii în administrație; reintroducerea liniștei și a ordinii în toată viața publică. Și pe coarda aceasta înșiră dl Heitz o mulțime de neadevăruri, între altele și acela, că Românii ar fi voit a pacta cu Vészi, etc. și încheie cu aceea, că ori-ce ar zice Sașii din Sibiu, ei, cei din Sebeș, nu se vor abate dela calea lor, fiindcă mai prefer o astfel de viață, decât să ajungă ear' Români la putere, ceea-ce însemnează moartea lor.

De acest răspuns s'a înrăcit și în săși redacțiunea Tageblatt-ului reflectînd, că tonul și întreg cuprinsul corespondenței, trebuie să s'a făcut de dl Heitz într'un moment de iritațiune neprecugetată.

Că ar fi ceva deosebite între viața de acum a Sașilor din Sas-Sebeș și între aceea când erau Românii la putere, — noi nu recunoaștem.

Absolut cu nimic nu o duc mai bine azi ca atunci, cu nimic nu stă Sebeșul mai bine azi ca atunci, nici din punct de vedere al ordinii și moralei, nici din punct de vedere material, căci datoria orașului de 60.000 fl. v. a. s'a făcut de când sînt Sașii la putere.

Dar' și când erau Românii la cîrmă, între cei 15 angloaiți cu leafă dela 600 fl. în sus, 10 erau Sași și numai 5 Români. Deci dacă nu era lege și drept, atunci de ai lor s'au practisat acelea îndoit. Dar' și această afirmare e un neadevăr, o apucătură, fiindcă dacă cineva va fi fost neîndreptățit, atunci să fi recurat și recursul ar fi mers la Sibiu, chiar la Sași și aceștia de sigur ar fi făcut dreptate. Afirmăm însă noi, că mai multe recursuri a trebuit să facem noi de când sînt Sașii la cîrmă.

Vîzînd clubul român din Sebeș și jur, că e atacat pe nedrept în acea corespondență fără nici o provocare, fără nici o cauză, fără nici un motiv, în ședința sa din 27 l. c., a designat o deputațiune constîndtoare din domni: S. Medean, Is. Blaga, Z. Murășan și I. Boșga, care se ceară satisfacție dela preotul amintit.

Deputațiunea s'a prezentat la dl Heitz în 28 c., la 11<sup>1</sup>/<sub>2</sub> ore a. m., împărțîndu-i misiunea sa.

El însă, cel cu apucături iesuitice, a răspuns, că: cu nici un cuvînt nu a amintit de Românii și nu a intenționat a vătămă poporul român și că el a înțeles sub »bandă» o clică, care era la cîrma orașului și în care erau »Balmirii», »Hitsch», »Singer» ș. a., cari își făceau ei trebile și mîndrele lor, și nu ougetau la binele și viitorul orașului.

În urma acesteia deputațiunea l'a provocat, ca să deie în »Tageblatt» o declarațiune în înțelesul acesta, în care să declare, că expresiunile ofensatoare amintite mai sus nu se refer la Români, ci la clică aceea în care erau mai mulți Sași, ca Români. La provocarea aceasta dînsul a răspuns, că nu dă nici o declarațiune, nu retractează nimic și e gata a trage consecuențele.

După-ce din articolul domnului A. Heitz publicat în numărul dela 26 Iulie al »Tageblatt-ului» poate vedea oricine, că expresiunile vătămătoare din acela sînt făcute la adresa Românilor din Sebeș, căci dela acestia au luat Sașii cîrma orașului; și după-ce numitul domn a refuzat să ne deie pentru vătămările sale satisfacțiunea cuvenită; în numele clubului român din Sebeș cu indignațiune respingem injuriile amintite, declarîndu-le de neadevăruri și de apucături violente și neonest, cari de loc nu se unesc cu poziția unui om demn, cu atât mai puțin cu a unui preot.

Pentru clubul român:

I. Tipeiu, președ.

Z. Murășan, secretar.

## Revista externă.

Delcassé în Rusia.

Din Petersburg se anunță, că datul de 5 August c., că Delcassé a sosit acolo și îndată după sosire a cercetat pe contele Muraviev. Ziarele rușesti, dar' cu deosebire »Novoje Vremia» și »Novosti» salută în cuvinte călduroase pe Delcassé. Acesta din urmă sporează, că visita lui Delcassé va contribui și mai mult la întărirea alianței ruso-franceze.

Ziarul francez »Temps» zice, că visita lui Delcassé nu este improvizată. De sine se înțelege, că între popoarele aliate trebuie să se facă schimb de idei asupra evenimentelor nouă. Muraviev și Delcassé vor discuta și se vor înțelege asupra problemelor politice ivite de nou în cele 5 continente, dar' aceasta se face în interesul păcii. Ziaristica engleză a început acum a fi neliniștită pentru urmările politice ale călătoriei lui Delcassé, dar' Englezii, după-cum crede »Temps» pot fi liniștiți, căci pacea nu va fi turburată.

Din toată lumea.

Noul guvern al Belgiei. — Procesul Dreyfus. — Din Belgrad. — Din Samoa. — Mobilizarea engleză. — Din Spania.

Italia și China.

Formarea noului cabinet belgian în frunte cu De Smet de Nayer e asigurată. Prim-ministrul va prezenta în cameră proiectul electoral proporțional, dezbateră care se va începe în 16 l. c.

Nici acum nu s'abla cercetate, cu deosebire când e timpul plăcut, de nu plouă mult. Se adună mulțime de vite de pe gorgane, de pe dealuri și frumoase vite dela șesul Someșului. Acest ținut totdeauna a fost vestit — ori se mîșcă în limba pur someșenească de aici — a fost hîrlul de vite frumoase, și este și azi. Numai că azi sînt mult mai puține vite pe acest șes al Someșului, decât mai înainte. Căuzele din cari s'au împuținat și se împuținează vitele la economii noștri și cu ele se împuținează și bunăstarea lor, sînt căteva:

1. Comasarea hotarelor. În multe părți s'au plîns micuții proprietari, agronomii noștri, asupra nedreptei împărțiri a hotarului cu ocaziunea comasărilor, și poate cu drept cuvînt. Dar' de s'ar plînge, nu fără cauză s'ar plînge someșenii noștri dintre Beclean și Dej contra comasărilor. Că atât este de băstătoare la ochi împărțirea hotarelor p'aici, încât ori-ce străin, ce vede tot șesul cel frumos al Someșului, de ambele părți dela drumul țerei, jur-împrejurul satelor, până în deal spre nord, ear' spre sud până-n linia căii ferate, vîzînd acest șimbure de loc tot formînd mari complexe boierești, laburi căi vezi cu ochii, exclamă fără voce: și poporul nu se revoaltă? Nu nici tipă? Da, nu se revoaltă, nu nici tipă, că știe că cel-ce au făcut comasările astfel, sînt străini, sînt domni mari, cari țin și între ei și cu ei ține și judecata, și ministerul, și împărăția și D-zeu sfîntul. Nu se vaietă, dar' s'ar vaieta de sigur dacă cineva de-ai lor le-ar fi făcut aceste comasări drepte, prin care ei, mititeii posesori sînt depărțați în fundul hotarului, ear' boierii, marii proprietari sînt cu tablele lor cele de sute de jugere jur-împrejurul satelor; atunci s'ar vaieta și ar țipa.

(Va urma.) I. Pop-Retegamul.

## FOIȚA „TRIBUNEI“.

### Tîrgurile Reteagului.

Ce ne învață tîrgul.

Reteagul este o comună așezată între Beclean și Dej, pe șesul Someșului-mare. De pe la începutul acestui veac are trei tîrguri mari de țeară: la Sân-Georg (din 4—7 Maiu), la Sân-Petru (din 7—11 Iulie) și la Sân-Mihailu (25—28 Septembrie), afară de aceea are tîrg de săptămână (mărturie) în fiecare Joie.

Deschiderea tîrgului imi spunea buna (mama tatei), că s'a făcut cu mare ceremonie. Mai întâiu s'a făcut piața, depărtînd de pe lângă drumul țerei casele, ca astfel fiind în mijlocul satului să rămână loc gol, pitul, care este un plan oval foarte frumos, cu un capăt chiar în valea ce vine de cătră Giorgen și taie Reteagul în două. Gata fiind piața, au anunțat domniile pe toate satele din jur că atunci și atunci se începe tîrgul la Reteag și din fiecare sat se vină cu lucruri de vînzare și cu bani de cumpărat de ceea-ce au lipsă. Și s'a adunat lumea ca la minune, că până într'aceea aci în apropiere numai în Dej se țineau tîrguri de țeară și de săptămână. Și mare era mirarea oamenilor când aflară Reteagul cu piață și în mijlocul piațului un stîlp de brad, belit de coaje și uns cu sîu de scilepa la soare. Și era înalt stîlpul acela, de vre-o 6—7 stînjini, și era bine înțepinit în pămînt și în vîrful lui era o cupă cu vin și o năframă roșie de pîr și în ea învîluți 4 galbini. Aproape pe vîrf erau 2 fuște, dar' de aci încoace stîlpul era luciu. Se uitau oamenii cu mirare la stîlp, și nu știau de ce este pus acolo. Dar' când

fu cruce ameazăzi veniră domni lângă stîlp și puseră o masă și scaune. Și pe un car de al »curței» veni o bute de vin ca de 50 de ferfi și cepul la bute și în câteva corfe erau de-a îndemînă ulcele nouă, roși, fabricate de nobilii olari din Reteag, toți Unguri, vezi bine. Și apoi se ridică un domn, bagseama dela varmeghie, și strigă cu glas înalt: »Tot omul se înțelege, de azi încolo în Reteag în fiecare săptămână va fi Joia mărturie, ear' primăvara la Sân-George, în dricul verei la Sân-Petru și toamna la Sân-Mihailu, vor fi tîrguri de țeară, care tîrguri vor ține 4 zile: o zi tîrg de oi și de capre, o zi tîrg de cai, o zi tîrg de vite cornute și de porci — ziua tîrgului, când s'or vinde negoate trebuincioase: năframă, cîrme, opinci, curele, seceri, sape, coase, furci, cuți, tocile, cași, lăni, bucate etc., de ce au oamenii lipsă. Dar' ca tîrgul să fie început într'un cîas cu noroc, eată în vîrful stîlpului este o cupă de vin și o năframă cu 4 galbini; acelea sînt ale celui voinic, care s'a urca să le leie. Să se apropie încoace voinicii, care vreau a-și cerca norocul!»

Și se apropiară ficiorii de pe toate satele să-și cercce norocul, că doară 4 galbini nu-i jucărie, să-i iai de-agata, fără pic de muncă, numai să pui mîna pe ei și... bagă-i în curea. Și se îmbulzeau, care de care se ajungă mai iute la ei. Sta să se bată care se scape mai întâiu la stîlp, să se urce după galbini. Dar' domnul acela făcu loc la moară. »Pe rînd, ficiorași, lăsați pe unu înainte!» Și se împulă un ficior țănoș dela șes de gîndea să roază 'n dinți stîlpul. Și se urcă ca de un stat de om, dar' cum stîlpul era luciu de sîu, zup luncă jos »Alt ficior!» strigă domnul acela.

Și se apropiă alt ficior, tot țănoș dela șes, dar' nu fu mai norocos decât cel dintîiu. — »Alt ficior!» strigă domnul și așa se părăndară până în 30 de ficiori, unul ca unul, dar' nici unul nu

pută ajunge sus la năframa cu banii. Lumea perdea răbdarea, că-i lăsa gura apă după butea cea de vin, care sta cu cepul în ea, dar' nu se putea începe până vor ști, care-i voinicul, care a deschi tîrgul. Ficiorii stau dăbălăzați, moșnegii-i dojeneau: că, vedu-vă grași să vă ved! Eu când eram ca voi ași fi stat să sar peste stîlp, și voi, motofeți, nu-ți fi în stare să luai năframa cu banii și să se sloboadă tîrgul!

Hei! dar' ce-i în lume lăcomos, Ca banul și omul frumos?

Un ficior de pe gorgane, un ometeu cât un deal, până într'aceea stătea răzîmat de carul cu bivoli, pe care era butea cea cu vin, și se uitase cu lăcomie la vîrful stîlpului și cu mînie la ficiorii ce cad ca stropii, unul după altul care cum cerca să se urce. Când auzi acesta înfruntarea moșnegului, se depărta de car și se apropie de stîlp: »Mai înțet cu hula, moșule, că și io-s p'aici.»

Lumea se uita la el cu mirare.

Cum un ometeu cât Sfarmă-peatră se cerce a se urca până în vîrf, când căzură ficiorași sprinteni ca fluturii?!

— Cu acela se rupe stîlpul, ziceau unii.

— Oare de unde-i? întrebau alții.

— E ficiorul Ursului din Corabia, răspunde o nevastă ce-l sorbia din ochi.

— Slobodu-i, domnule? întrebă Pahone.

— Slobod voinice, suie-te, și adă năframa, că mai capeți și dela mine doi taleri.

— Adă-i încoace!

— Ți-i dau când te cobori cu năframa.

— Ii?

— Zău dau!

— Noa Doamne-ajută!

În Paris se confirmă știrea, că procesul Dreyfus se începe azi, în 7 l. c. Pertractarea se va ține în sala liceului, care a fost aranjată anume spre acest scop. În *Reines* sosesc din toate părțile martorii citați la pertractare.

Judele instructor al tribunalului marțial din Belgrad a eliberat din prisoare 13 arestați aflați nevinovați. Între aceștia este un fost președinte de tribunal, apoi avocați, profesori, comercianți etc.

În 3 l. c. deja era instituit în insulele *Samo* noul guvern, compus din președintele consiliului comunal din *Apia* și din consuli celor trei puteri. În insule domnește liniște.

Batalionul prim al regimentului de *Liverpool* a primit ordin să plece în Africa-sudică; tot acolo va pleca peste două săptămâni un batalion al regimentului de *Manchester*, staționat în *Gibraltar*.

Se afirmă, că aceste dislocări de trupe nu se fac din motive politice, ci de serviciu. Situația politică în Africa-sudică nu s'a schimbat.

Cortezul spaniol a fost prorog prin ordinare regală, apărută deja în foaia oficială. Terminul, când se va întruni de nou parlamentul încă nu e fixat.

Ambasadorul italian din *Peking*, a declarat ieri la *Tsung-li-Yamen*, că Italia dorește a menține legăturile amicale cu China. Ministrul va face în curând câteva propuneri, a căror primire din partea Chinei ar termina într-un mod satisfăcător diferendul provocat cu incidentul băii *Samun*.

## Chestiuni bisericesti.

Încă o „voce“ din turmă.

De pe Jiu.

(Urmare).

Sântem popor sărac, dar' sânt alții cu mult mai săraci și totuși contribuie cu mult mai mult pentru scopurile comune și susținerea cinstită a preotului seu. În vecinătate se află o colonie de minari abia de 5-6 ani înființată, și astăzi dispun de 15 mii florini adunați în scopul edificării unei biserici, ear' subsistența preotului este asigurată dela început. Dacă acești sârmani oameni adunați aci din toate colțurile pământului, cari nu dispun de altă avere, decât de brațele lor, în așa de scurtă vreme, au putut aduna o sumă atât de mare, ce n'ar putea face în 10-12 ani Românașii noștri cari pe lângă brațe sănătoase, le-a mai dăruit D-zeu și ceva moșioară? Și de ce nu contribuie? — pentru-că nu sânt dedați! Sânt învețați cu preoții cei cu testimonii scurte, cari se mulțumiau și cu câte un colac în straiță, și mai virtos că el nu era decât *primus inter pares*! Și poate-că era și destul atâta pentru ei; cam tot așa era și serviciul!

Pentru susținerea preotului, care asudă spre binele poporului, nu sânt mijloace, ear' pentru câte un flenduros de Jidan galițian, care otrăvește mintea și corpul cu spurcăciune de holerică, se află mijloace, — căci tot între poporul nostru prinde putere și-și schimbă pe-nele în interval relativ foarte scurt!

Frumoasă și bună este ideea dlui autor ca să vină cineva din centru în mijlocul poporului să vază și să se convingă, ca ce e bun — să se remunereze; ce e rău — să se dojenească; unde-i nepricepere să învețe, unde-i zel, să-l animeze, unde adoarme să-l deștepte. Numai cât vorbind dl autor de binele moral și material al poporului, eu înțeleg mai multe centre: gremiile cu arhieriei noștri și orașele cu inteligența.

De binele moral sufletesc trebuie să se îngrijească ordinaritatea noastră, căci de aceea sânt puși cărmaci la naia lui Christos aici pe pământ. Vină episcopii noștri căt de des în mijlocul poporului, căci mare le este autoritatea înaintea lui, persoana lor e sacrosantă pentru el, — sfinte și penetrabile pot să fie și învățăturile lor. Vină și fără anunțări, căci doară: *„fără veste judecătorul va veni...“*!

Dar' earăși mă întorc; demnitatea persoanei cere să se facă primirea celei solemne, vastele ocupațiuni și grelele reprezentări ce au de a face arhieriei fiind singuri reprezentanți legislației ai noștri, — nu le permit a face dese vizitațiuni canonice, dar' au lângă ei sfetnici cuminți și luminați, — trimeată-i pe aceia.

Avem acolo canonic-lector sau ceremoniar. Oare nu ar face acela un serviciu nespun bisericeii noastre, dacă ar veni din când în când pe la noi să vadă cum merg ceremoniile, cum îngroapă cutare preot? cum celebrează sfta liturgie? cum face utrenia? ș. a. Are domnul canonic și timp și mijloace ca să o facă aceasta, și atunci ne-am trezi în scurtă vreme, că avem un serviciu bisericesc armonic și unitar.

Avem canonicus-cantor — *lucus a non lucendo*! Doamne bine i-ar mai ședea se vină și dînsul să se delecteze la cântările turmei de a cantori! Să vadă dacă știu ei glasurile bisericești, ori doară numai cât le-a dat Dumnezeu și lor un glas ca se sberie mai tare ca ceialalți oameni în biserică?! — Avem preparandile noastre confesionale. Stăruim acolo ca toți fiiții învățați confesionali să fie perfecționați în ale tipicului și cântărilor bisericești, la din cantori să nu le elibereze diplomă, căci în fine la ce sânt învățătorii confesionali, dacă

nu sânt în stare a pregăti tinerile odrasle să delecteze în biserică pe părinții lor cu cântările cele sfinte? Numai ascultând o cântare dulce cu tact și cu precizie, se va îndulci poporul de biserică, la din contră rămâne tot rece!

Este canonicul scolastic, seau mai bine inspector scolastic diecesan — să poftască cât de des a visita școalele, și atunci mai ușor vom compune între noi defectele și nu vom veni atât de adese în conflict cu autoritățile politice.

În privința aceasta Ilustritatea Sa episcopul de Lugoj a făcut un bun început. În anul acesta școlastic a trimis pe reverendisimul domn Ioan Boroș, inspector școlastic diecesan, cu indemnarea să asiste la examenele pruncilor școlari din diecesă, investind-l totodată și cu puterea de comisar episcopesc ca să facă și vizitare canonică. Ce e drept dl Boroș este bărbat în vigoarea etății, puternic în energie, și numai dînsul s'a putut angaja la o sarcină atât de grea, ca într'un singur an să asiste la examenele din toată diecesă, — dar' totuși a făcut-o. Și rezultatul? — Insușit și înmii mai mare ca o sută de rapoarte trimise din afară în centru. Sânt sigur că despre asta este convins atât Ilustritatea Sa, cât și dl inspector, — dar' și noi cei de afară.

De ce se nu se poată face aceasta și în alte diecese? Nici nu este de lipsă ca în întreagă diecesă să se facă deodată, este destul într'un an în 2-3 protopopiate, — și efectele vor fi strălucite.

(Va urma).

## Cronica zilei.

Sibiu, 7 Aug. n.

**Memento.** 8 August: Astra, desp. Pănciovei, adunare de constituire și organizare, în Pănciova.

10 August: Astra, desp. XXVI, adunare gen. în Reghin. — Reun. inv. gr.-cat. sătmăreni, adun. gen. în Sășari. — Concert și petrecere în Sășari. — Petrecere în Reghinul-săseș în Sășari. — Petrecere în Bran în fav. școalei. — Astra, despărțământul XIV, adunare generală în Cluj.

13 August: Sfințirea iconostasului în Ilva-mare și petrecere în fav. bis. gr.-cat. — Astra, desp. X. (Brad), adun. gen. în Rîșca.

**ȘOVINISM.** Și în alte țări sânt oameni cu funcțiune dezechilibrată de creier, nu numai în țările noastre țeară. Astfel se scrie unei gazete polone, că poliția unui oraș din Germania, a dat ordin proprietăreii unui hotel din acea localitate, ca în timp de opt zile să delature din sala de petreceri portretul poetului polon *Adam Mickiewicz*, căci în cas contrar va fi supusă unei amende de zece mace, eventual va fi supusă unei pedepse de două zile închisoare. Ei, asta nu mai e șovinism, ci cum bine și nimerit o spune *„Nova Reforma“* e curată alienație mentală.

**Necrolog.** Subscrișii cu inima frântă de durere anunță în numele tuturor consăngenilor, amicilor și cunoscuților, că piea mult iubitul lor părinte, soț, moș și strămoș *George Bogdan*, paroh gr.-or. în Brad, asesor al scaunului protopresbiterat al Zărandului, episcop al fondului gimnazial, membru al Astrei și a mai multor corporațiuni etc., după un morb scurt, astăzi la 7 ore dimineața, împărțindu-se cu sfintele Taine, în anul al 70-lea al etății și al 46-lea al preoției, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești ale neuitatului defunct, după împlinirea ritualului bisericesc s'au depus spre eternă odihnă Vineri, la 23 Iulie v. (4 August n.) a. c. în cripta familiară din loc. Fie-i fărîna ușoară și memoria neuitată. Brad, la 23 Iulie v. (2 August n.) 1899. Dr. Teofil Bogdan, medic, ca fiu. Maria m. Rimbaș, ca fiică. Petru Rimbaș, diacon și contabil, ca ginere. Silviu Dămian, Letiția Dămian n. Rimbaș, Zoe Rimbaș, Veturia Rimbaș, Aureliu Rimbaș, George Rimbaș și Romul Rimbaș, ca nepoți și nepoate. Simeon Dămian, ca strănepot.

— **Terențiu Nonu**, paroh gr.-or. în Moneasa în al 38-lea an al etății. În mormântarea i-s'a făcut în 24 Iulie st. v.

**Concurs bisericesc.** Pentru întregirea postului de paroh în *Reștoșnea* cu filia Paleji (par. gr.-or. de cl. III. în protopresbiteratul Ungureșului) este scris concurs cu termen de 30 zile.

**Concurs școlar.** Este scris concurs pentru ocuparea postului de învățătoare la școala de feite gr.-cat. ce se va deschide în Lugoj cu începutul anului școlar 1899-1900. Salar 400 fl., curățit, grădina și lemne de foc. Termin de concurs 15 August.

Postul de învățător la școala gr.-or. din *Sirbova*, protopresbiteratul Buziașului. Termin de concurs 30 zile.

**Stipendii.** Consistorul gr.-cat. din *Lugoj* publică concurs cu termenul 15 August la stipendiile teologice, preparandiale și gimnaziale din fondul *Rudolfin*, cum și la un stipendiu de 105 fl. pentru un preparand de cursul II la Oradea-mare și un stipendiu de 150 fl. pentru un ascultător la școala agronomică de stat din Lugoj.

**Avis.** Alunneul gr.-or. rom. din *Timișoara*, cu începerea anului școl. 1899/900, conferență *domie*, eventual *trei* locuri beneficiale la studenți gr.-or. români, cari frecventează școalele medii (gimnaziale ori reale) din *Timișoara*.

Termenul pentru așternerea petițiilor este fixat până la 10/22 August a. c. Petițiunile ajustate cu extras de botez, atestat de paupertate și testimoniu școlastic de pe anul școl. expirat, sânt a se înainta subscrisului președinte. Cererile ce vor intra după termen, nu se vor considera. *Timișoara*, 21 Iulie (2 August) 1899. Pentru comisiunea administrativă a alunneului: Dr. Tr. Putici, protopresbiter, președinte.

**Hymen.** *George Muntean*, lăcătar la fabrica din Bod, și domnișoara *Paraschiva Pernea* s'au cununat ieri în biserica Sft. Nicolae din Brașov.

**Incendiu.** Joi după amiază s'a aprins un grajd dela casarma husarilor honvezi din Arad. Au rămas numai păreții; caii au fost scăpați, afară de unul, care a pierit în flăcări.

Pentru candidați de notari. A devenit vacant postul de notar cercual în *Ponor* (comitatul Albei-inferioare), pentru a cărui întregire este scris concurs cu termen până la 30 August.

**Victima negrijiei.** *Iovian Grozan* din Săn-Nicolaul-mic având de lucru la mașina de imblătit, a căzut în coș. Mașina i-a tăiat din șold piciorul. După chinuri de câteva minute a murit.

**Profanarea bisericeii.** În *Maria-Poș*, loc vestit pentru peregrinațiuni, medicul cercual Dr. *Szörke János* a intrat Duminecă în biserică cu țigara aprinsă pe când se celebra liturgia. La observarea preotului, că nu se cuvine o astfel de purtare dela un om inteligent, medicul a insultat pe preotul. Casul s'a arătat la judecătorie.

**Hirotoniri.** Sâmbătă a fost chirotesit întru diacon, ear' ieri între presbiter clerical *Emil Căpitan*, ales preot în Fărău, protopresbiteratul Târnavei, ear' clerical *Ioan Demian*, ales preot în Someșfalău, protopresbiteratul Clujului, a fost chirotesit ieri întru diacon. Liturgia s'a celebrat în capela residenței arhieriscopicești din loc.

**Instalare.** Ieri, 6 August, s'a făcut instalarea lui *Mitrofan Sevi*, întărit episcop al dieceșii sârbești din Bacica.

De lângă *Gurghiu* ni-se scriu următoarele:

În notariatul cercual *Urișul-de-jos* la care se află încorporate 5 comune cu locuitori români, ca notar cercual se află un Sécui cu numele *Tollos Károly*, șovinist incarnat, care nimic nu știe românește.

Acest *Tollos Károly* în ce măsură și în ce grad amărește sufletele țăranilor locuitori aflători în comunele sus numite! notariat cercual nimenia nu-și poate inchipui; — respectivul atât pe cale cât și fără cale pentru lucruri bagatele și de nimica fără cruțare lovește în sârmanul popor, și pentru toate nimicurile face arături, și pe oameni îi duce pe la judecătoria reg. și pretură, în urma cărora afară de prădarea timpului și peșelele cele mari, — li-se mai pun după cap și pedepsele mari, pentru care li-se vinde vaca și vițelul. În chipul acesta 11 oameni au fost aduși la sapă de lemn.

Notarul acesta a fost mai de multe ori arătat la vicecomite pentru falsificări de documente, abuzuri ș. a. Deputații au mers la v.-com. com. Mureș-Turda și s'au plâns contra nedreptăților ce li-se fac din partea lui, însă deși e pus sub cercetare disciplinară, până acum nimic nu i-s'a întâmplat.

În urma denunțărilor ce le face *Tollos Károly*, gendarmii cuturează comunele în vreme de noapte și surprind cu perchișițiuni pe pacinicii locuitori.

*Tollos* avea un subnotar, om de treabă care deși Ungur, tracta omenește cu oamenii și nu sta de vorbă cu ei la ospețe și alte prilejuri. În urma denunțărilor notarului, acest subnotar a fost destituit pe motivul că fraternizează cu *„Valahii“* și împreună cu ei a conspirat, ear' oamenilor li-s'au făcut o mulțime de șicane, până-că în sfârșit au eșit la iveală minciunile notarului.

A venit treaba la alegerea unui alt subnotar, și oamenii cu vot din comunele notarului au ales pe *Sasul Pál*, deși era concurent un Român. Răspătă a fost că săptămâna trecută primarului comunal *George Timpa* din Chiheriul-de-sus în ființa de față a notarului și a judeului comunal *Suciu Ioan* din Urișul-de-sus, în cancelaria notariatului cercual i-a ras o palmă cinstită și zdrăvăne, încât sârmanul a căzut la pământ.

Insemn, că *Timpa* fusese unul dintre cei mai aprigi spriginitori ai *Sasului Pál* față cu candidatul român.

**Ciclone.** În golful Floridei (America) săptămâna trecută un puternic ciclone a pustit 13 corăbii. O mare parte a orașului *Carabella* încă a fost nimicită de ciclone.

**Respiriu pentru plățirea dărei.** Ministrul de finanțe a dat economilor respiriu până la sfârșitul lunii Septembrie pentru plățirea dărei.

**Cutremur de pământ.** În *Kaposvár*, comitatul *Somogy* s'a simțit alaltăieri cutremur de pământ împreună cu vuet suteran de vre-o câteva secunde.

**Foc în Lipova.** Sâmbătă s'a escat mare foc în Lipova din schinteile mașinei de imblătit. Mașina și bucatele a cincisprezece economi au ars scrum.

**Foc în Ocna.** Ieri după amiază s'a aprins în Ocna-Sibiului șura unui econom, arzând toată.

**Cholera nostras.** Medicul Dr. *Anton Molnár* a constatat două casuri de îmbolnăviri de cholera nostras în măieristele *Tees* și *Kistöke* de pe teritoriul orașului *Szentes*.

**Fulger ucigaș.** În comuna *Zsaskó* din comitatul *Arva* zilele trecute a fost mare vifor, dinaintea căruia trei tăietori de lemne s'au adăpostit sub un copac. Fulgerul i-a ucis pe toți trei.

**Știri mărunte.** *Stefan Teleky*, fost secretar de stat în ministerul de justiție, a răposat la băile dela *Corintia*.

— Studentul *George Lang* din Arad voind să se scalde în *Mureș* s'a înecat.

— Regina *Greciei* a dispus clădirea unui carcer în *Athens* exclusiv pentru femei. Clădirea va costa 300.000 drahme.

## VIAȚA SOCIALĂ.

**Petrecerea din „Timiș-Cubin“.**

— 2 Aug. 1899.

De puține petreceri românești avem noi parte pe aici prin sudul Bănatului. De astă-dată însă am norocirea să pot raporta despre una. Concertul împreună cu reprezentație teatrală a corului român gr.-or. din *T-Cubin*, din ziua de Sântul Ilie.

Etată raportul meu în termeni scurți. Punctul I. *„Mășă mărta“*, cor mixt de T. Popovici, a fost executat cât se poate de bine, mai bine decât toate celelalte. Face onoare dirigentului, dl *Lucian Sécșian*, paroh.

Pet. II. *„Sărăcie lucie“*, comedie de I. Vulcan. A trebuit să satisfacă pe toți, luând în considerare, că persoanele cari au jucat în piesă sânt peste tot începători. E de dorit totuși, ca cu altă ocazie să vorbească mai respect și tare. Strict este oprită și mișcarea sau înghințirea cuvintelor. Dl *George Rusmir* și dl *Andrei Corac*, apoi d-șoara *Maria Miat* s'au cuitat de rolurile lor mai bine, ca niște începători.

Pet. III. *„Ciobanul la Dumineca mare“*, anecdota de T. Speranță, schimbată prin *„Cucul Țiganului“* tot anecdota și tot de Speranță s'a simțit, că schimbarea s'a făcut în timpul mai de pe urmă.

Pet. IV. *„Duișica“*, romanță, cântată solo de d-șoara *Maria Miat*, a fost ascultată cu plăcere. D-șoara *Miat* are voce plăcută, sonoră și curată. Se vede însă că n'a mai cântat înaintea unui public mai numeros, căci a fost cam emoționată.

Pet. V. *„Uită mamă“*, cor bărb., executat destul de bine, dar' nu cu animația de lipsă.

După aceasta a urmat jocul. Acest punct l'am așteptat și eu atât de dornic, mai ales că am dus cu mine și un distins tiner sərb, căruia voiam să-i arăt cum se petrece românește. Un *„pech“* strașnic mi-a nimerit însă toate intențiile. M'am lăsat de mine, dar' imi era nespun de neacaz văzând că pier toate iluziile și insuflețirea pentru petrecerile românești, ce sădisem în amicul meu sərb.

Public din loc aproximativ destul, din jur foarte puțin. Asupra acestui simptom atrag atențiunea comitetului aranjator, căci la petrecerea de astă iarnă provința a fost foarte bine reprezentată. Venitul curat, cam 65 fl., destinat fondului corului. La petreceri însă este tare bine să se pună pond mare și pe succesul moral. Succesul material încă a putut fi cu mult mai mare, dar' poporul, cu excepția coriștilor, s'a cam reținut dela petrecere, din cauze pe cari nu le-am putut destul de bine sciri, cu toate-că era totodată și hramul bisericeii. Se zice, că nația în seara aceea s'ar fi adunat în alt loc. De este adevărat, atunci foarte trist. Se bage bine de seamă cei cari voesc să planteze germenii discordiei între poporul din *Cubin*, căci vor avea poate să deie seamă odată și n'or pute.

„Mișo“.

## Din Cut.

Primim invitare la petrecerea de vară, ce se va aranja Duminecă, în 13 August st. n. în salele școalei gr.-cat. din *Cut*. Al. Dobrescu, președinte; Ioan Bitea, vicepreș.; Nic. Veljan, cassar. Prețul de intrare de persoană 50 cr., de familie 1 fl. 50 cr. Începutul la 8 ore seara. N.B. P. T. Gardedame sânt rugate a se îngriji de victuale, de beutură cu prețuri moderate se va îngriji comitetul aranjator.

## Din Alba-Iulia.

Tinerimea din *Alba-Iulia* și jur' invitată cu toată onoarea la petrecerea de vară, ce o va aranja Duminecă, la 20 August 1899, în sala din *„Grădina popilor“*. Începutul la 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub> ore seara. Prețul de intrare: de persoană 80 cr.; de familie 2 fl., de familie peste 3 persoane 2 fl. 50 cr. Venitul curat e destinat pentru scop filantropic. Suprasolurile se primesc cu mulțumită și se vor cuita în public. Damele sânt rugate a se prezenta în costum național, sau toaletă simplă. — Petrecerea se va ține și la timp nefavorabil, fiind local recerut.

Comitetul aranjator: Dr. *Alexandru Fodor*, medic. *Aurel Danielo*, stud. jur. *Aurel Sava*, stud. jur. *Candiu Suciu*, teol. abs. *Camil Velican*, stud. jur. *Camil Veljan*, stud. jur. *Enea Andreia*, stud. jur. *Emiliu Szabo*, stud. philos. *Ghila Macellariu*, stud. jur. *Iacob Popa*, stu. jur. *Ioan Andreia*, stud. mont. *Ioan Miclea*, stud. jur. *Mateiu Sirlincan*, sub-compt. *Nicolau Suciu*, stud. mont. Dr. *Patriciu Barb*, s. not. jud. *Petru S. Cirlea*, comerciant. *Petru P. Kosca*, cand. de not. *Rubin Pațita*, cand. adv. *Semproniu Muntean*, prac. la trib. *Valeriu Velican*, comptabil. *Victor Gerasim*, pract. la trib. *Victor Fodor*, stud. medic.

## Ultime știri.

— Prin fir telegrafic. —

**Paris, 7 August n.** Două trenuri accelerate s'au ciocnit la *Ivoisy sur Orge*. Șeptezece și cinci de persoane parte moarte, parte grav rănite.

**Remes, 7 August n.** Astăzi s'a început noua pertractare a procesului *Dreyfus*. Aglomerație mare. Ordinea perfectă. Dosarul secret va fi examinat probabil mâine, în ședință secretă.

## POSTA REDACȚIUNEL.

**Dlul I. H. în D.** Nu cunoaștem afacerea. Fiți cu răbdare până la venirea acasă a directorului nostru, care o va tranșa în mod satisfăcător.

**Negrești.** Nu cunoaștem pe dl *Vasile* fostul secretar actual la universitatea din Iași, prin urmare nu-i știm adresa.

## Tribuna Literară.

Au apărut:

**Propedeutica filosofică** pentru învățământul secundar, de *Greg. Pletos*, profesor în Năsăud. Partea I, psihologia empirică, cu un adaos: bucată de lectură psihologică, — carte aprobată de ministerul cultelor și instrucțiunii publice ca manual pentru școalele medii. — Prețul 80 cr.

**Situațiunea școlară a liceului „S-tii Petru și Paul“ din Ploiești** pe anul școl. 1898-99, sau în limbajul nostru, **programa liceului pe anul școlar** amintit mai sus, conținând discursul directorului *Ioan Nicolescu*, rostit cu ocaziunea distribuirii premiilor la sfârșitul anului, răspunsul prefectului *Petru Th. Sfetescu* al județului pe al cărui teritor se află liceul și date școlare.

La

## Abonament lunar

pentru

August st. vechiu

invitat

Administrația ziarului „TRIBUNA“

## Sosiți în Sibiu.

La 7 August n. 1899.

**Hotel „Împărăatul Romanilor“:** Bayer, forrestier sup. din Cărtișoara; Makray, consilier finanțial din Sighișoara; Nagy din Aiud, Mandl, Kovács, din Budapesta, ingineri, Löwy, oficial Weiss, comerciant din Budapesta, Ostermayer din Bodenbach, Csakany din Sopron, Hartig din Cluj, Hornstein din București, Grün din Făgăraș, Schwarz din Remscheid, Reiner, Kaufmann, Lukács, Lehner, Mártonffy, Ellinger, Weiss, Berndt, din Viena, comercianți.

**Hotel „Meltzer“:** Dorigli, petrar din Căneni; Toold, Ștefani, din București, economi; Horodecki, oficial din Mediaș; Trender din Viena, Antoni din Orăștie, arhitecți, David, senator, Boca, student, din Orăștie; Muntean din Totva-radia, Câmpean din Canja, preoți.

## Bibliografie.

## A apărut:

Partea a VI-a din *Memoriile lui Iosif Sterca Șuluțiu* de Cărpeneș, membru fondator și membru în comitet al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român”. Sibiu, tip. W. Krafft. Este un volum de 297 pagini, cu conținut variat și interesant și costă 1 fl. 25 cr. + 10 cr. porto. Două sute fl. din prețul cărții, se vor da pentru „casa națională”, restul pentru alte scopuri filantropice. La sfârșitul cărții se adaugă o compoziție musicală: *Doina Metropolitului Alexandru Sterca Șuluțiu*, aranjată pe note pentru voce și piano. Partea cea mai mare a articolelor ce conține a mai fost publicată, prin foi și reviste, dar valoarea lor e permanentă. Între altele conține întreaga biografia nefericitului Dragoș.

*Memoriile prințului Nicolae Șuțu, mare logofet al Moldovei — 1798—1871*, un volum scris în limba franceză și publicat de dl Panaioti Rizoș, a apărut în Viena zilele trecute. Volumul cuprinde patru părți și un număr de anexe. Interesează mai ales pe cei ce se ocupă de istoria relativ contemporană a României.

*Ceva din trecutul orașului Suceava*, de Animpodist Daschevici. Tip. lui Hermann Beiner în Suceava.

A apărut în tipografia noastră cartea „*Principiile politice*” (după Dr. Fr. de Holtzendorff) de Teodor V. Păcățian. Formatul 8° mare, cuprinsul 290 pagini, tiparul curat și cetet. Preț 2 fl.

În cartea aceasta, de netăgăduită valoare literară, sunt tratate cu multă competență următoarele teme din domeniul politicii:

*Politica e — știință. — Politica e — artă. — Conexiunea științei și a artei de stat în procesul politic. — Raportul dreptului pozitiv cu politica. — Conflitele între manevra dreptului și a politicii practice. — Raportul între morală și politică. — Scopurile ideale de stat. — Scopurile reale de stat. — Scopul de putere națională al statelor. — Scopul de drept individual în stat. — Scopul social-cultural al statului. — Armonia scopurilor de stat.*

O recomandăm cu căldură publicului român, iubitor de literatură științifică, în special însă celor ce, conform poziției lor sociale, sunt chemați să fie conducători politici ai poporului nostru. De vânzare în librăria institutului nostru.

*Bunacuvîință*, de I. Bernard Krier, traducere liberă de Animpodist Daschevici, Suceava, red. și editura societății „Școala română”. Preț 30 cr. (Figurază ca nr. 3 din biblioteca de petrecere și învățatură pentru tineret).

*Împăratul Marc Ulpiu Traian* (98—117 d. Chr.). Prelegere ținută la 16 Martie 1893 în localitățile „clubului român” din Suceava, de Animpodist Daschevici. Tip. conc. Arch. Silv. Morariu-Andrieș în Cernăuți.

*Almanachul tipografic*, anul al III-lea pe 1899, de dl George Filip, tipograf.

Acest Almanach este o lucrare artistică, tipărită în institutul de arte grafice „Minerva” a dlor Filip, Morariu, Popovici și Tălășescu.

Cuprinde o bogată și foarte interesantă materie literară, științifică, comercială etc. Adresele ziarelor cotidiene din capitală cu personalul redacțiilor etc.

În text, pe lângă multe ilustrații artistice lucrate în diferite culori, menționăm două, în trei culori: una reprezentă o Românească din Ardeal și alta un cort țigănesc.

Almanachul este elegant legat în pânză și se vinde cu 1 leu și 50 volumul.

## DIN TAINILE VIEȚEI

de

MARGARETA MOLDOVAN.

Despre novelele și schițele apărute sub acest titlu *Gazeta Transilvaniei* publică o dare de seamă, în care între altele se scriu următoarele:

„Novelele și schițele d-nei M. Moldovan îmi par niște mici ochiri din viață — ochiri duioase și dragălașe, și din viața autoarei și din viața altora. În aceste novele și schițe, mai în toate, întâlnim suflete blânde muncite de dorul fericii, de dorul binelui, ce nu vine, ce nu urmează, ce nu se împlinește; căci zădărnice cauti aceea ce nu 'ți-e scris să ai. Ni-se descrie iubirea de mamă: puternică, sfântă, duioasă, gingașă, dar și dragostea păcătoasă — și aceasta într'un chip fin și moralizator.”

„Naționalitatea”. Societatea noastră „Tipografia” a scos într-o elegantă broșură interesantului studiu de Max Nordau despre „Naționalitate”. Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor noștri limbajul frumos în care „Rosmarin” al nostru a știut să-l îmbrace și gustat deja de cetitorii noștri, căci în „Tribuna” s'a publicat mai întâi. Vorba era numai ca interesantele observații originale ale genialului autor să nu rămână respirate prin atâtea nume de ziare, ci să fie colectate într'un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Aceasta a împlinit-o „Tipografia” când a retipărit articolele din „Tribuna” în broșura de față. În estensiune de 40 pagini tipărite frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură se trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria „Tipografia” societate pe acțiuni în Sibiu.

## Cursul pieței din Sibiu.

Din 7 August n. 1899.

| Hârtie-monetă română              | Cump. | 9.36   | vând. | 9.42   |
|-----------------------------------|-------|--------|-------|--------|
| Lire turcești                     | „     | „      | „     | „      |
| Imperiali (15 R <sup>o</sup> aur) | „     | 18.90  | „     | 19.00  |
| Ruble rusești 100 k               | „     | 126.25 | „     | 127.25 |
| Galbeni                           | „     | 5.62   | „     | 5.67   |
| Napoleon-d'or                     | „     | 9.50   | „     | 9.56   |
| 100 Marce germane                 | „     | 58.50  | „     | 59.00  |
| Livre sterling                    | „     | 11.94  | „     | 12.06  |

## Bursa de Budapesta.

Din 5 August n. 1899.

|                                                                  |        |
|------------------------------------------------------------------|--------|
| Renta de aur ung. 4%                                             | 118.90 |
| „ „ „ 4%                                                         | 96.40  |
| „ „ val. cor. 6%                                                 | 121.75 |
| Imprumutul căilor ferate ung.                                    | 120.50 |
| Bonuri rurale ung.                                               | 94.60  |
| „ „ croate-slavone                                               | 96.25  |
| Obligațiunile desp. regalilor                                    | 100.25 |
| Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin                        | 138.75 |
| Renta de hârtie austriacă                                        | 100.40 |
| „ de argint austriacă                                            | 100.20 |
| „ de aur austriacă                                               | 118.75 |
| Losuri austriace din 1860                                        | 139.00 |
| Acțiunile băncii austro-ungare                                   | 902.00 |
| „ „ de credit ung.                                               | 892.50 |
| „ „ de credit austr.                                             | 888.10 |
| Scrieri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina” | 102.00 |
| Argintul                                                         | 5.67   |
| Galbeni împărătești                                              | 5.65   |
| Napoleon-d'or                                                    | 9.53   |
| Mărci 100 imp. germane                                           | 58.72  |
| London 10 Livre sterlingi                                        | 120.45 |

## Bursa de Viena.

Din 5 August n. 1899.

|                                |        |
|--------------------------------|--------|
| Renta de aur 4%                | 118.80 |
| Renta ung. v. c. 4%            | 96.50  |
| Imprumutul căilor ferate ung.  | 120.50 |
| Bonuri rurale ung.             | 94.60  |
| „ „ croate-slavone             | 96.25  |
| Renta de hârtie austriacă      | 100.40 |
| „ „ argint austriacă           | 100.20 |
| „ „ aur austriacă              | 118.80 |
| Losuri austriace din 1860      | 139.00 |
| Acțiunile băncii austro-ungare | 900.00 |
| „ „ de credit ung.             | 892.50 |
| „ „ de credit austr.           | 887.50 |

## Bursa de București.

Din 22 Iulie v.

|                     |                     |         |
|---------------------|---------------------|---------|
| 5% Renta perpetuă   | 4% Fonc. rur.       | 84 1/2  |
| 5% „ am. 1881 100%  | 5% „ urb. Buc.      | 92 1/2  |
| 5% „ „ 1892 100%    | 5% „ Iași           | 87 1/2  |
| 5% „ „ 1893 100%    | Banca Naț.          | 272 1/2 |
| 5% „ „ 1894 87 1/2  | „ Agricolă          | 360     |
| 5% „ „ 1899 90      | „ României          | 360     |
| 5% „ „ 90.94 92 1/2 | „ de scont          | 338     |
| 5% „ „ 1896 92      | Dac. Rom.           | 447     |
| 5% „ „ 1898 92      | Națională           | 470     |
| Convertite rurale   | „ Patria            | 77      |
| 5% Obl. c. B. 1888  | „ Construcții       | 77      |
| 4% „ „ 1890         | „ Basalt artificial | 77      |
| 5% „ „ 1895         | „ Tramv. nou        | 136     |
| 5% Fonc. rur.       | „ Baia centrală     | 136     |

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall

## 3—400 cărți de fân

bun și uscat bine, se află de vânzare la dl

[280] 3—3

Dionisiu Simon,  
proprietar

în Sângeorgiul-de-Câmpie, u. p. Uzdî-Szt.-Péter.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

## Un băiat

deștept, din casă bună, cu cel puțin 2 clase gimnaziale ori reale se primește imediat ca învățacel la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Se află de vânzare:

George du Maurier

## TRILBY.

IN ROMANEȘTE

DE

AFIN DE LA TUSCIA.

Prețul 1 fl. v. a plus 5 cr. porto.

## Cu preț redus!

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu

## Școalele din Blaj.

## Studiu istoric

de

Nicolae Brânzeu,

profesor la liceul „I. C. Brătianu” în Pitești.

Prețul redus de la 1 fl. la 50 cr.

Pentru porto postal încă 5 cr. mai mult.

A apărut la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu

## Cartea

## Stuparilor

## săteni

de

Romul Simu, învățacel.

Cu mai multe ilustrații în text.

Editura și proprietatea

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibului”

Prețul 85 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositează a umplut un gol adănc simțit în literatura stupăritului. Broșura este scrisă pe un frunză învățacel, stupar priceput. Extragează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școalele noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia”,

societate pe acțiuni în Sibiu.

## Cel mai plăcut lucru

pentru ori-cine e, dacă la cultivarea rațională și conservarea dinților, gingiilor, gurei, primește preparate garantate bune: [87]4—6

Apă de gură Aseptin,  
Prat conservativ de dinți,  
Perii de dinți, cele mai bune

cunoscute cu renume.

Parfumeria Meltzer,

strada Căminului (edificiul comunei de corp),  
în Sibiu.

Gustav Meltzer,

fabrică de săpun și lumini, strada Gușterilor,  
în Sibiu.

## „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

## Biblioteca populară a „Tribunei”.

1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus de la 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Pipăruș Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcală și Tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 8 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Toată logănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcăritul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndrăgelnicul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Răstăm de mamă. Legendă populară din giurul Năședului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Némecová, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarzik. Un exemplar cu prețul redus de la 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldăruga cu trei picioare. Poveste frantuzescă de Eleonora Tănăsescu, după A. Gevrey. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Cenușoara. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un peștor îndrăgelnic. Novela de Björnsterne Björnson. (1866). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Văntură-Teacă. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpătoroarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoica. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Drama mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slave. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Sgarăciul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea proștorilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. Născu-Împărat. Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina-Împărăteasă și peana ei aieasă. Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spice de aur. Cules de dascălul Ioan F. Lașar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un idil în Roșeni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba Iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Prințesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dias Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antonie Ghislan zoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fădăță. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. Rusalin pământul. Poveste de Nicolae Trimbișoni. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. Roma invinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

## „TIPOGRAFIA”, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

## Al. Vlăhuță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Iubire”, *poesie* (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50  
 „Dan”, *roman*, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75  
 „Dan”, *roman*, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. . . . . fl. 64 cr.  
 „Din goana vieții”, ediția III. (1895). . . . . fl. 1.75.  
 „Din goana vieții”, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.  
 „Icoane sterse”, *nuvele*, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.  
 „Un an de luptă”, ed. C. Müller, 1895 . . . . . fl. 1.25

Cel mai nou volum de *nuvele*:

„În vîltoare”, *nuvele*, editura Mișcoșescu 1896 . . . . . fl. 1.—

Comandele se se adreseze:

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

Cele mai bune copii le dă cerneala-copir neagră-violetă a lui Bayer.

Cea mai bună cerneală de scris e cerneala-Japan a lui Bayer.

Unde nu se capătă o liferează direct fabrica chimică a lui Eduard Beyer în Teplitz.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.